

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 76. NO. 76.

CLEVELAND, O. PETEK, 20. SEPTEMBRA 1912.

LETNIK V.

Mestne novice.

Policija dolži Kitajce v mestu, da iščejo mlada dekleta, jih držijo v sužnjosti in jih prodajajo.

VELIKA SENZACIJA.

—Policija dela z vso silo zadnje dneve, da zbere dovolj materiala proti kupčevalcem z belimi sužnji. Vse kitajske perilnice in restavrantni so zastraženi. Policija pravi, da je Cleveland zadnje čase postal nekak glavni stan za kupčevalce z belimi sužnji. Policijski odvetnik dobiva čimdalje več pritožb od starih, da je zgnila njih hči, neznano kam. Policiji pomaga zvezna vlada, duhovni, razna društva, mladeniško sodišče ter drugi. Policijski načelnik Kohler je poslal v sredo kakih 40 detektivov v razne kitajske perilnice in restavrance. Policija je pri tem dobila 23 letno Maggie Shimko, katero so Kitajci zvalili k sebi in jo imeli dolgo zaprti v neki perilnici na 55. cesti. Policija trdi, da ima mnogo Kitajcev le radi tega perilnice, da zakrivajo pravi namen trgovine z — belimi sužnji. Policija je nabrala že mnogo obtežnih prič proti raznim osebam.

—Grdinova ambulanca je odpeljala v torek 17. sept. okoli druge ure ponoči rojaka Fr. Mrhara v St. Clair bolnišnico. Neznani lopovi so ga napadli ponoči, kakor se nam poroča, na dvorščiki, ki meji ob saloon Ant. Prijatelja. Polomili so mu štiri rebra in še druge prizadeli teške poškodbe. Siromak je doma iz Dolenje vasi pri Ribnici, je oženjen in ima štiri otroke. Policija pa išče v sosesčini, kdo so surovi pretepači, katere zadene gotovo občutna kazen, če jih dobijo.

—Znani Činkole v Collinwoodu je v torek ponoči iz nevese kaknega vzroka šel na kompanijsko ozemlje Lake Shore železnice. Detektiv kompanije ga je zasačil, na kar je nastal preprič, tekem katerega je Činkole ustrelil smrtno nevarno detektiva. Činkole so prijeli. Znan je kot potepuh in razgrajal, dočim dela njegova žena za njega sebe in otroke.

—Mrs. Mencinger, 1454 E. 26th St. je začela izdelovati novo vrsto cigar, ki se bodo imele po družstvu 'Naprej', št. 5. S. N. P. J.

—Pripravljali odbor za novo slovensko šolo nam naznanja, da se vrši blagoslovljenje vogelnega kamna nove šole v nedeljo, 20. oktobra. Ob tej priliki se vrši velika slavnost. Vsa društva so povabljeni. Zvečer se pa vrši v Knausovi dvorani igra in veselica z razno zabavo. Ob priliki sporočimo več o programu.

—Sledeči je vspered letošnjih društvenih veselic, v kolikor jih je že sedaj naznanjenih.

V nedeljo, 22. septembra priredi dr. 'Triglav' zaseben, družben večer v Knausovi dvorani, kamor so povabljeni tudi vsi prijatelji društva.

V nedeljo, 29. septembra ima društveno veselico in blagoslovljenje zastave društva Srca Marijinega (staro). Vrši se v Knausovi dvorani.

V nedeljo, 6. oktobra priredi prvo igro dr. Lander-Adamič v Knausovi dvorani. Igra se imenuje 'Krivopriselnik'.

V nedeljo, 13. oktobra priredi dr. 'Svobodni slovenske', št. 2. S. D. V. v Knausovi dvorani svojo društveno veselico.

V nedeljo, 20. oktobra pri-

redi pripravljali odbor nove slovenske šole igro in veselico v Knausovi dvorani.

V nedeljo, 29. okt. imajo Sl. Sokolice svojo znano 'Vinsko trgatvo' in sicer v Knausovi dvorani.

V nedeljo, 3. novembra uprizaro dr. Z. M. Božje v Knausovi dvorani igro.

V nedeljo, 10. novembra priredi dr. Triglav igro v Knausovi dvorani.

V nedeljo, 10. novembra priredi dr. 'Slovenec' št. 1 S.D.Z. veselico in sicer v Grdinovi dvorani.

V nedeljo, 17. novembra uprizaro dr. Slov. Sokol prvo svojo igro v letošnji sezoni. Igra se imenuje 'Detektiv'.

Nadalje ima še 29. decembra igro dr. Triglav, Novega leta dan pride na vrsto zopet dr. Z. M. Božje in pustna nedelja je prihranjena za dr. Lander-Adamič. Zadnje tri omenjene veselice, oziroma igre se vrše v Knausovi dvorani.

—Bivši Clevelandčan Louis Block, izdelovalec žganja, ki je v Cincinnati umrl, je zapustil \$20.000 za clevelandске reveže.

—Davčna oblast je še enkrat precenila vse nove hiše, ki so se letos zgradile v Clevelandu. Asesorji so naznanili njih vrednost samo nekaj nad 8 milijonov dolarjev, davčna oblast pa je to svoto povečala na 16 milijonov dolarjev. Za toliko vrednosti se je namreč zgradilo novih poslopij v Clevelandu.

—V Clevelandu zborujejo pivovarji države Ohio. V sredo so imeli piknik nekje zunaj mesta. S seboj so vzeli 22 sodov pive in 200 zabojev steklenic s pivom.

—Dva clevelandska pismo- noše sta bila v torek kaznovana z globo \$200 vsak, ker sta v nekem vročem dnevu spila vsak en kozarec sode s sladole- dom-ob času, ko sta raznašala pisma. Zveza pismoštev pravi, da se bo proti tej kazni pritožila na najvišje sodišče če bo treba.

—Policija se bavi s čudno ugankajo. V hiši 875 St. Clair ave. je prodajalna družine Kingsbury. V prvem nadstropju pa je stanovala neka Mary Maloney in 5 leten otrok. Ženska je imela navado, da je zvečer otroka zaprla v sobo, sama pa je šla ven in se vrnila šele proti jutru. V torek zvečer je isto naredila. Otrok pa je prišel okoli enajste ure iz sobe in odšel na ulico. Mr. Kingsbury ga je vprašala, kam je namenjen, in odgovoril je, da gre iskat mam. Maloney se je vrnila domov ob 2. uri zjutraj, in ko je opazila, da otroka ni, je hitro pograbila svojo obleko in odšla. Otrok se je pa vrnil ob 4. zjutraj ves zmuden. Mrs. Kingsbury ga je vzela v varstvo. Kmalu potem pa pride pet neznancev v prodajalno in zagrozili ženi, da jo ubijejo če ne izroči otroka. Mrs. Kingsbury je zaklenila vrata pred njimi. Potem je pa vprašala otroka, če hoče iti s temi ljudmi in otrok je rekel, da ne. Može se potem prišli še štrikar, in enkrat celo v hišo skozi okno prišli, toda policija jih je preopdila. Otrok je potem vzela sodni- ja in ga oddala v neki zavod. Otrok se je izjavil, da ga mati ni tepla, pač pa oni može, ka- dar so prišli k materi. Rekel je tudi, da je prišel v Cleveland z vojom, ki je delal 'sušušu' in ki je imel spredaj velik dim- nik, iz katerega se je kadilo. Misli je na železnico.

—Dr. Jos. Neuberger prekli- če oglas preselitve svojega ur- rada ter naznanja, da ostane v svojem starem uradu na istem mestu kot doslej nad lekarno, na Addison Rd. in St. Clair Avenue.

Delavci se branijo.

Rudarji v Utah so z orožjem pregnali šerifove hlapce, ki so hoteli streljati delavce.

4000 V OROŽJU.

Bingham Utah, 19. septem- bra. Petinideset pomožnih šerifov hlapcev je prišlo danes sem, da poskusijo prižgati ogenj pod velikanskimi kotli velikanskih bakrenih topilnic. Toda sprejeti so bili z orožjem. Delavci so večeraj zastražili, ker je Utah Copper in še ne- kaj drugih manjših kompanij odreklo zahtevano povišanje plače. Strajkarji so potem na- stavili stražo okoli vsega kom- panijskega posestva, in kadar se je hotel kdo približati, so streljali. Šerif Schweitzer je pozval nekega strajkarja naj neha streljati, in ker ga ni ubogal, ga je šerif ustrelil. Sa- mo ena kompanija v tem okro- žju še dela, in sicer Utah Ap- pex Co. ki je podpisala večer- raj pogodbo z delavci.

Okoli 4000 delavcev, večino- ma inozemcev, počiva brez de- la. Skoro vsak je oborožen s kakim orožjem. Zbirajo se v večjih skupinah in se posveto- jejo o svojem položaju. Kom- panisti so popoldne sklicali se- jo, katere se je udeležil tudi šerif Sharp. Po posvetovanju je šerif brzojavil, da sam ni kos potlačiti strajka in nemi- rov. Guverner je takoj odložil več govorov, ki jih je hotel imeti in se hitro vrnil v glav- no mesto, da prouči položaj. V strajkarskem okrožju so za- prti vsi salooni. Če zadeva ne bo kmalu rešena, bo na strajku že v prihodnjih dnevih kakih 10.000 delavcev. Strajkar ji zahtevajo 25 centov več pla- če na dan. Rudarji so začeli že večeraj zapuščati ta kraj v velikih množinah. Več tisoč pa jih odide prihodnje dni.

Delavci so glasovali za strajk. Na njih sejo je prišel Chas. Moyer, predsednik Wes- tern Federation of Miners. Amerikanci in Finci so bili z Moyerjem načrtom, naj se postopa diplomatsko, toda Ja- ponci, Grki, Italijani, Bulgari in drugi so zavrgli njih pred- loge, in ker so bili v večini, so se jim tudi Amerikanci pri- družili. Moyer se je izrazil, da je zahteva delavcev pravična, ker delajo predolge ure in je baker zadnje čase jako drag.

V okrožju Bingham izdelajo vsak mesec 20 milijonov ton bakra.

Hočejo vojske.

Columbus, 19. sept. Župan mesta Manchester, Adams co. Ohio, je naprosil guvernerja, da mu pošlje eno stotnjo vo- jakov. V mestu je zbolelo več oseb za difterijo, toda ljudje, ki so bolni nečejo ostati v svo- jih hišah, pač pa hodijo okoli in tako bolezen raznašajo. Vo- jaki bi ljudi prisilili, da ostane- jo v svojih hišah.

—Mestna knjižnica naznan- ja, da ima še prostora za kakih 10 rojakov, ki se hočejo dva- krat na teden zvečer učiti an- gleščine. Pouk je popolnoma zastoj in se vrši v dvorani javne knjižnice na vogalu St. Clair in 55. ceste. Rokaji naj se oprimejo te prilike in se pri- glasijo za poučne večere.

—Pomnite, da kdor bo hotel novembra meseca voliti pre- sednika, se bo moral registra- rati in sicer vsi brez izjeme, tudi če ste bili letos že dvakrat registrirani. Registracija se vr- ši v volilnih lokalih in sicer 3. 10. 18. in 19. oktobra.

Konvencija S. N. P. J.

Prvo zasedanje V. redne konvencije S. N. J. Jednote se je začelo v ponedeljek 16. sep- tembra ob pol deveti uri zju- traj. nakar pozdravi glavni predsednik z nagovorom vse delegate in delegatinje. Na dnevni red pridejo poverljive listine delegacije.

Za konvencijo izvoljeni od- bor je brat Martin Zeleznikar predsednik, član dr. Triglav, št. 48 v Barberton, O. Martin Stefančič, član dr. Popotnik, št. 30 je podpredsednik, za- pisnikarja sta brata Ant. Ter- bovec in Primož Kogoj. Redi- telj Andrej Magister. Zaklju- ček prve seje ob 12. dopoldne.

Seja popoldne.

Brat Žugelj predlaga, naj bi bil uradno veljaven glavni od- bor za časa konvencije. Br. Potokar ugovarja predlogu Žugelj in zahteva naj se da na glasovanje. Brat Podboj pripomni, da ni toliko važ- nosti. Potem se vrši čitanje delegatov. Zashisani vsi. Čita- nje zapisnika. Potrjen zapis- nik z dodatkom, da je V. kon- vencija prava in veljavna. Br. M. Potokar prečita brzojavko N. H. Zajednice, ki častita na- šemu delu. Brzojavka se gla- si: Bratje! Pozdravljamo vas kot reprezentante slovenske podporne organizacije delav- stva in želimo obilo uspeha! Živela konvencija S. N. P. J.

Br. Podboj vpraša, če bi bi- lo umestno, da se vzame na- prej zadeva br. Keržeta, na- kar pripomni br. predsednik, da se gre po dnevnem redu. Br. Marolt predlaga, da se za- pisnik tako uredi, da ga dobi vsak delegat. Br. Verderbar predlaga, naj se da neki žen- ski, da zapisnik litografira. Br. Černe predlaga, naj se zapisnik pošlje po 'Special Delivery' v Chicago v tisk. Br. Potokar predlaga naj se da v kako če- ško tiskarno, če je v mestu. Br. Fr. Černe ugovarja temu, br. Škubic predlaga, da se de- bata zaključi. Sprejet je pred- log br. Marolta. Br. Zavrtnik po sprejetem predlogu omeni na boljši izid glede stroškov, nakar br. Šarc pripomni, da so na ta način vse debate glede tega vržene v stran, ker stvar je bila že sprejeta.

Br. Kerže prosi, ako ima pravico, pove o izidu glede za- pisnika, nakar se vname mala debata. Če je br. Kerže dele- gat. Br. Zalokar zahteva, da se da Keržetu beseda, ali pa naj se da mnenje na glasova- nje. Br. predsednik pripomni, naj se ovrže prvi predlog, ki ga je stavil br. Žugelj. Žugelj stavi predlog, da se ne raš- ruši, da se pa vzame še v raz- pravo, kar tudi ostane.

Prečita se brzojavka iz La- Salle, pismo iz Lincoln, O., pi- smo dr. Slap Peričnik, John- stown, Pa., pismo iz St. Louis, Mo., pismo rojaka Pogorelec. Se sprejme z živijo klici na znanje.

Br. Podboj stavi predlog, da se da dovoljenje vsakemu časn- karskemu poročevalcu za vstop v dvorano. Nadalje vpraša br. Podboj, če se sma- tra br. Kerže še kot glavni od- bornik Jednote? Brat Kerže se sklicuje, da ima odgovornost za leto in pol kot urednik, po- tem se pa sklicuje na to, da je on mnogo storil dobrega za Jednoto sploh, in nadalje pre- pričevalno govori delegatom, da ni prišel iskat na konvenci- jo mandata, pač pa svoje pra- vice. Izjavi se, da sedaj ni ur- ednik 'Glasila' Zavrtnik, ni bil izvoljen ne od konvenci- je ne od splošnega glasovanja, pač pa po glavnem odboru Jednote. Br. Miklavčič pripo- mi, da je br. Kerže mnogo stor- il za volilnih lokalih in sicer 3. 10. 18. in 19. oktobra.

cija pripozna za vsako deba- to.

Br. Podboj predlaga, da je Kerže vse kar je storil, tudi svoje dobil in oddal. Torej ni- ma sedaj ničesar na konvenci- ji iskati. Nadalje govori še brat Vogrič. Br. Žugelj omeni, da je br. Kerže svoje oddal in se odpovedal uredništvu. Br. Šarc povdarja, naj se br. Ker- žeta pripozna kot delavnega moža, ker je vsakemu znano koliko je dobrega storil za Jed- noto. Br. Potokar omeni, da se čuti prizadetega vsled Kr- žetovega govora, in pravi, da so bili za časa Kržetovega ura- devanja večji stroški kot da- nes. Apelira na celo konven- cijo, naj nima nobenega na- stopa pri njej. Br. Verderbar se zagovarja, da plača 'ured- nika' \$25 na mesec (ali teden?) in ne \$15.00 kot je br. Kerže povedal, nadalje omeni, da je bila za časa Keržetovega ura- dovanja velika zanemarjenost, končno se izjavi, naj se Kr- žetu ne dovoli ničesar na kon- venciji. Govoril je še potem br. Narnos. Odmor 15 minut.

Br. Kušljan vabi na večer- ni banket. Br. Vogrič stavi predlog, da se udeležijo delega- ti. Potem naznanja br. Zevnik glede resolucije, ki je bila po- slana na Glasilo, in da jo jejo vojski in policiji, ker se oblasti bojijo, da bodo soci- jalisti delali nemire po mestu je napram br. Zevniku izrazil, da se ne upa druge boljše do- hodke dobiti. Po daljšem go- voru pove, da zaslužno ka- zen rad poravnava, če pa vidi, da ga kdo biča, ga bo on tu- di bičal. Br. Setina se zgraža nad delegati radi nekaterih be- sed, ki so bile oddane od bra- ta. Br. Korče se pa sklicuje na pravico od strani delegatov in delegatinj, naj se vpoštevata sama pravica in se stvar hitro konča. Konečno se izjavi, da je br. Kerže tekom svojega uradovanja delal vse prav. Br. Lesjak stavi predlog naj se br. Keržeta kot dobrega člana ne kot gl. odbornika. Zagovarja se br. Zavrtnik, da so prišli k njemu in mu rekli naj pre- vzame uredništvo, ker družne- se ne more dobiti, ker se je Kerže dvakrat odpovedal. Ko- nečno omeni br. Potokar, da ima priče, da je zahteval večjo plačo, če hoči biti še urednik Glasila. Br. Namors se za- govarja in opravičuje glede zapi- snika njegovega delovanja. Br. Feran predlaga, da se deba- ta zaključi. Potem se pa spu- stijo v debato bratje Mali, Ver- ščaj, Korče, Ogrič, Žugelj, Laurič, Černe, Krašovec. Za- ključek seje.

Seja 17. sept. zjutraj.

Zapisnik prejšnje seje spre- jet. Čitajo se brzojavi in pi- sma. Br. predsednik povdarja, da je treba posebnih odborov. Br. Šarc priporoča. Predlaga 5 mož. Izvoljeni Setina, Gor- šek, Sedaj, Škubic, in Hrast. Br. Šarc priporoča temu od- boru, da delujejo s polno moč- jo in nepristransko, nakar naj točko poroča konvenciji. Po- tem predlaga br. Žugelj, da se voli odbor za pregled računov in da se ta odbor zapriše pri javnem notarju. Izvoljeni so: Hofman, Golob, Pogorelec, Vokač, Demšar, Hiti. Deset minut odmor. Po odmoru izre- ka razsodbo afere gl. urada in br. Keržeta. Odbor pravi, da je krivda na em. in drugi strani di poročilo tajnika Verderber- ja in pravi, da je ta konvenci- tovega zagovora. Br. Černe dokazuje, da je krivda gl. od- bora. Stavljen predlog, da se debata zaključi. Sledi zagovor zabavo, ki jo je priredilo dr. Keržeta. Br. Podboj stavi Slo- voga v Wilwaukee. Zahvali se v imenu cele konvencije br. Keržeta za gl. odbornika, br. Žugelj predlaga, da se izvoli odbor, ki se informira glede Stavlja so se posredovali fotogra- fi. Zaključek seje 17. sept. ob 6. uri zvečer.

Iz delavskih krogov.

Čičaški raznašalci časopisov so enoglasno sklenili, da se vrnejo na delo. Strajk v Duluthu.

IZDELOVALCI CIGAR.

Chicago, 19. sept. Tukajšni raznašalci časopisov, ki so šli 1. maja na strajk iz simpatije državnem zboru dogodili naj- do strajkajočih tiskarjev, so včeraj pri seji sklenili enogla- sno, da se vrnejo na delo in jim izroči staro delo. Navzo- čih je bilo 400 članov. Izjavili so se tudi, da so jim podpora za časa strajka odtrgavali. Duluth, Minn., 18. septem- bra. Promet na tukajšnji po- cestni železnici je bil danes skoro normalen. Mesto se bavi z načrtom, da bi začelo samo voditi pocestno železnico. Boston, 18. sept. Prva kon- vencija izdelovalcev cigar od leta 1896 se je pričela v tem mestu. Premenili bodojo usta- vo in skrbeli za pokojnino član- ov unije.

Za žensko pravico.

Haag, 19. sept. Tukajšno državno zbornico danes varu- jejo vojski in policiji, ker se oblasti bojijo, da bodo soci- jalisti delali nemire po mestu je napram br. Zevniku izrazil, da se ne upa druge boljše do- hodke dobiti. Po daljšem go- voru pove, da zaslužno ka- zen rad poravnava, če pa vidi, da ga kdo biča, ga bo on tu- di bičal. Br. Setina se zgraža nad delegati radi nekaterih be- sed, ki so bile oddane od bra- ta. Br. Korče se pa sklicuje na pravico od strani delegatov in delegatinj, naj se vpoštevata sama pravica in se stvar hitro konča. Konečno se izjavi, da je br. Kerže tekom svojega uradovanja delal vse prav. Br. Lesjak stavi predlog naj se br. Keržeta kot dobrega člana ne kot gl. odbornika. Zagovarja se br. Zavrtnik, da so prišli k njemu in mu rekli naj pre- vzame uredništvo, ker družne- se ne more dobiti, ker se je Kerže dvakrat odpovedal. Ko- nečno omeni br. Potokar, da ima priče, da je zahteval večjo plačo, če hoči biti še urednik Glasila. Br. Namors se za- govarja in opravičuje glede zapi- snika njegovega delovanja. Br. Feran predlaga, da se deba- ta zaključi. Potem se pa spu- stijo v debato bratje Mali, Ver- ščaj, Korče, Ogrič, Žugelj, Laurič, Černe, Krašovec. Za- ključek seje.

Kuga na Havajskih otokih.

Washington, 19. septembra. Na Havajskih otokih so odkri- li vse znake kuge pri prebiva- lstvu. Pravijo, da so kugo za- nesle podgane iz raznih ladij.

Taft poražen.

Terre Haute, Ind., 19. sept. Napredna misel je med volivci jako razširjena, in brez dvoma Taft za predsednika niti v po- štev ne pride, pač pa ima Roo- sevelt lepo priliko. Tako se je izrazil Eugene Debs, soc. kan- didat za predsednika, ko se je mudil v tem mestu.

predlog, da se glasuje glede Keržetove afere tajno. Izid vo- litiv, da ni Kerže delegat: 66 ne — 52 da. Zaključek seje ob 12. opoldne.

Zasedanje popoldne 17. sept.

Stavljen predlog, da se pri- pozna br. Keržeta gl. odborni- ka. Sprejeto z 83 glasovi, pro- ti 31 glasov. Vname se debata glede računov. Debatirajo Korče, Miklavčič, Kerže, Ste- fančič, Grškovič, Černe. Stav- slija, predlaga, da se mora pove- dati odbor zapriše. Odbor gre na delo, ker je treba mno- go narediti. Br. Molek predla- ga naj se voli odbor vsaj dveh delegatov, da se pravila vravo- najo. V odbor so postavljeni Molek, Gešelj, Varšek, Podboj. Odmor. Po odmoru predlaga br. Žugelj, da brat Molek sam vzame pravila v pretres. Ostali vzamejo mandate nazaj. Potem poroča gl. predsednik o svojem delovanju, kako je prišel začetek prepira proti br. Potokarju. Br. Stefančič kot podpreds. poroča o prvotni Jednote in dobrih uspehih. Sle- di poročilo tajnika Verderber- ja in pravi, da je ta konvenci- tovega zagovora. Br. Černe dokazuje, da je krivda gl. od- bora. Stavljen predlog, da se debata zaključi. Sledi zagovor zabavo, ki jo je priredilo dr. Keržeta. Br. Podboj stavi Slo- voga v Wilwaukee. Zahvali se v imenu cele konvencije br. Keržeta za gl. odbornika, br. Žugelj predlaga, da se izvoli odbor, ki se informira glede Stavlja so se posredovali fotogra- fi. Zaključek seje 17. sept. ob 6. uri zvečer.

Policija kolje.

Policija je v Budimpešti v te- moti streljala na ljudstvo in je ranila skoro tri- deset oseb.

200 RANJENIH.

Budimpešta, 19. sept. Vče- raj dopoldne so se v ogrskem r. maja na strajk iz simpatije državnem zboru dogodili naj- do strajkajočih tiskarjev, so včeraj pri seji sklenili enogla- sno, da se vrnejo na delo in jim izroči staro delo. Navzo- čih je bilo 400 članov. Izjavili so se tudi, da so jim podpora za časa strajka odtrgavali. Duluth, Minn., 18. septem- bra. Promet na tukajšnji po- cestni železnici je bil danes skoro normalen. Mesto se bavi z načrtom, da bi začelo samo voditi pocestno železnico. Boston, 18. sept. Prva kon- vencija izdelovalcev cigar od leta 1896 se je pričela v tem mestu. Premenili bodojo usta- vo in skrbeli za pokojnino član- ov unije.

Zvečer pa so se vršile socia- listične demonstracije. Socia- listi so bili sklicani od svojih vodnikov, da demonstrirajo za splošno in enako volivno pra- vico za moške in ženske. Poli- cija je pa prepovedala sprehod po mestu, prepovedala je vse shode in odredila, da se mora jo hiše zapreti. Socialisti se pa niso zmenili za to povelje- ter so se zbirali po cestah. Poli- cija je ponovno naskočila njih vrste, jih razgnala na vse stra- ni in ni pustila nikomur go- voriti. Demonstracije so po- stale bolj živahne. Socialisti so začeli metati kamene v ulične svetilke, in kmalu je bil cel oddelek mesta v temi. Zo- get je naskočila policija demon- strante: napadena je bila s kamenjem in steklenicami. Od- danih je bilo tudi več strelov iz revolverjev. Druhal je za- plenila tudi več cestnih vozov, ter jih zažgala na cesti. Potem je prišla policija na konjih in je kar slepo zajahala v sredino množice. Okoli 200 ljudi je takoj popadalo na tla. Osem- indvajset oseb so prepeljali v bolnišnice. Mnogo je zaprtih. Druhal je napadla tudi več ur- adov, kjer izhajajo razni ča- sopisi.

Harakiri.

Tokio, Japonska, 19. sept. Japonski general Nogi, ki si je pretečeni teden zajedno s svo- jo ženo prerezal trebuh, da ta- ko odide za umrlim japonskim cesarjem v japonska nebesa, je odredil v svoji oporoki, naj se pokoplje samo njegov jezik, nohtovi in ušesa. Drugo naj se pa zažge.

Strašna smrt.

Chicago, 19. sept. C. Ra- munsen je danes skočil iz 22. nadstropja nekega nebotičnika. Pri tem se je pa zapletel v br- zojavne mreže, ki so ga za- nesle na stredo druge 14. nad- stropne hiše. Tja je priletel s tako silo, da se je streha za dva jarda naokoli razbila.

DENARJE V STANO DOMOVINO

posiljamo:		
za \$ 10.35		50 krom.
za 20.50		100 krom.
za 41.00		200 krom.
za 102.50		500 krom.
za 204.50		1000 krom.
za 1020.00		5000 krom.

Poslatina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svota popolnoma plačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne posiljave izplačajo c. kr. poštni hranilni urad v 11 d. 12 dneh. Denarje nam poslati je najprejizjelo do \$50.00 gotovini v pripravi ali regle. Im planu, vaše ma- ske po skrbijo. Poslati Money Order ali pa v Bank. Denarje.

NEW YORK, N. Y.
C. R. RAMUNSEN
120 N. W. 11th St.
NEW YORK, N. Y.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.00
Za tujino po pošti \$2.50
Posamezni številke po 3 cente.

Dopolni brez podpisa in osebosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovencs (Krales) in the City of Cleveland and elsewhere. Advertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 24, 1906, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 76 Fri Sep. 20/12 Vol. V.

Koristni nauki za zdravje.

Sveži zrak je za zdravje otrokom ravno tako potreben kakor primerna hrana, za to pošiljaj otroke, kolikor le moreš ven v naravo, privoščij jim solca in svetlobe. Utruj telo otroka z mirnim umivanjem vsak dan pred spanjem. Vsaj vsak teden enkrat ga operi z milom v topli vodi. Po letu naj se otrok zunaj kopa, vendar pazi, da ne bo dalje kakor deset minut v vodi. Če je voda v gorovju mrla, pazi, da se otroci kopljejo samo na solnastih mestih. Navadi otroke, da si zjutraj in zvečer splahujejo usta, da grgrajo in si čistijo zobe s krtačico. S tem boš otroke obvarovala mnogih boleznih. Ne oblači otroke pretoplo, posebno glava naj bo vedno le samo lahno pokrita. Tvoji otroci naj ne nosijo nikdar preozke obleke, posebno erati, prsa in telo ne steguj z gobeni trakovi, preozki ovratniki, jopiči in pasovi. Mokro obleko, posebno mokre nogavice, moraš takoj zamenjati s popolnoma suhimi. Otroci naj se vadijo na treznost v jeji in pijaci. Prevročje jedi škodujejo zobem in želodcu, enako škodljiva je tudi premrzla hrana. Alkohol, vino, pivo in kakerji so strup za otroke, tudi poper, paprika, jesih, vse ostre in kisle stvari niso za otroke. Nauči otroke hrano dobro gristiti, mlečna hrana je za nje boljše kakor meso. Pri jedi ne dovoli otrokom, da berejo ali se pečajo s kakim drugim poslom. Zvečer naj gredo otroci s kološ spati, zjutraj naj vstaja jo zgodaj. Nikoli ne dovoli, da se otrok prebujen se valja celo uro po postelji. To ni zdravo.

K širjenju jetike veliko pripelja neizmerno popivanje. Ljudje imajo vedno dovolj na razpolago za pijaco, za hrano pa je škoda dati centa. Alkohol kvari vse organe človeškega telesa, tudi srce. To že skoraj vsak ve, da je pijančevost srce preveliko, ohlapno in nateče. Zelodec in čreva oslabijo od pijace, a kako portebna sta ta dva organa za človeka, nam ni treba še posebej naglašati. Jetični ljudje navadno tudi živčno niso popolnoma zdravi, alkohol jih pa še bolj teži. Alkohol celo telo slabi in ga delo pristopnim za različne bakterije. Dokazano je, da je bil skoro vsak človek brez izjeme enkrat bolni, vendar oboli vsak tretji in umira vsak sedmi za jetiko. Kdor ima zdravo, močno telo, ta bolezen že nekako vžene, kdor je pa slabe narave, ta pa gotovo podleže. Pijača škodi tudi duševnim zmognostim in razsodnosti. Pijanec ne pazi na svoje zdravje, prehladi se ali si pa drugače škoduje, pada na cesti, potika se okoli zloglasnih žensk itd. Sedenje v zadušnih, zaprašenih in rakajenih prostorih ne more biti zdravo razvedrilo in noč mirno počitek. Škoda da primerev a izmace ljudstvo Amerike. Kdor pazi na svoje oči so ga, da bo dolga življenja nekaj družin.

likih nadlog učal visoko starost. Nikdar ne pozabimo, da ima vsaka stvar svoj začetek. Marsikdo je bil šele s 30. letim prvi pijan, pa ga je pijača vseeno spravila v grob.

Rana ura, zlata ura! To veja posebno gospodinjim. Zlezi raje zvečer prej v postelj, da se zjutraj lahko spočita dvigneš ob gotovi uri. Vsako delo naj ima svoj red. V pondeljek pranje, v torek krpanje, v sredo čiščenje oken, v četrtek likanje, v petek posebno vestno snaženje sob, v soboto umivanje kuhinje in kuhinjske posode. Ravno tako naj ima vsaka stvar določeno mesto. Pazi posebno, da otroci vsako orodje spravljajo tja, kjer so je vzeli, da ni iskanja, kadar se kaj nujno potrebuje. Ne potrati časa z raznimi obiski in praznimi govori. Nakupi ob pravem času vsega, kar se potrebuje v hiši in v kuhinji da ne bo treba letati okoli sosed. In če si kaj sposodiš, vrni takoj, raje več kot si dobila, da ne bo besedij. Ne puščaj otroke brez nadzorstva. Ne pusti, da vrtikajo svoj nos v vsako stvar. Zjutrek, obed in večerja naj bodo vedno ob gotovi uri.

Hud revmatizem se da na sledeči način odpraviti, če že ne traja dolgo časa in ni zastarel. En volneni koc se pmoči v krop in ožme, kolikor se laje da ter se bolnika golega zavije vanj. Čez prvi koc je treba oviti drugo, suhega in pokriti bolnika še z drugo odejo, da se par ur dobro potji. To se dela vsak dan, in čez deset ali štirinajst dni bolečine popolnoma ponehajo.

Deset centov na dan.

V časih sedajne draginje se ne moremo več vpraševati: "Koliko potrebujemo, da živimo, ampak vprašati se moramo, kako malo potrebujemo, da se preživimo."

Neki zdravnik, po imenu G. A. Keene — bodi slavljen in šasčeno njegovo ime pri nas in pri naših potomcih — to doktor je značunal, da se lahko za deset centov na dan živi in sicer dobro živi. Slava in čast mu! Dobro živeti ima dva pomena: Enemu ni dovolj šampanjca in telečje pečenke, drugi je pa zadovoljen z vodo in kobilicami kakor sveti Janez v puščavi. Pokojni Russell Sage je imel dovolj eno jaholko na dan, naš Rockefeller vsak dan samo nekaj kvortov mleka, znani požur Lukulus je pa rad vžival morene, katere je krmil s človeškim mesom, in pil je vino, v katerem je prej bisere raztopil. Radi tega pa poslušajte, kaj govori modrijan in kaj govori dr. Keene.

Juha, dva centa; zelenjava, dva centa; sadje dva centa, čist led, dva centa; desert, en cent; pijača, en cent.

Prosimo vas, da se ne prenaaglite. Gospod doktor je po dal še več. Kot desert priporoča koruzen kruh, v katerem višji najboljše hrano za zdravje, v belem kruhu pa je veliko škodljivih bacilov. V belem kruhu ti prav nič železnih snovi, in ravno železa potrebujemo za naše možgane. Beli kruh je dolga za želodec, toda možgani živci in telesne celice ne dobijo ničesar od bele kruha.

Škoda, da je ta zdravnik pozabil napisati svoje kuhinjske recepte. Juha za dva centa, tu di najbolj varčna gospodinja, ljub varčevanju, še ni iznašla tega problema, od volne juhe pa še nihče ni volen. Zelenjava dva centa, špargele, zelje, solata, krompir, peteršilj, pesa, itd. itd. Kje je pa repa in korenje? Seveda, škoda, da nam daste naslove onih grocerjev, ki nam bi vsak dan prodajali za dva centa

krompirja, zelja, peteršilja, kolerabe, pesa, korenja in vsakorvrstne druge zelenjave. Če nam daste te naslove, tedaj ste častni član vseh republik, cesarstev in kraljestev na zemlji.

Pijača na dan — en cent! Mleko se že ne more kupiti za ta denar, ker en kvort velja osem centov, kave za dve cene ne morete dobiti, vsaj take kave ne, ki ni blato. Kakor pa veste, se blata ne more piti kot kave. Piva in vina gospod doktor ne šteje k pijačam — ostane nam torej samo voda, ki pa prav nič ne velja. Z doktorjevim računom torej ni nič.

No, pa vzemimo, da ima doktor prav in se lahko živi za deset centov na dan. Potem se pa moramo vprašati, kako dolgo? Dolgo ne more noben človek zdržati. In če bi kdo zdržal, pride zopet drugo vprašanje: zakaj? Mi ne živimo, da jemo, pač pa jemo, da živimo. Toda, ljube duše, ali bi bilo življenje za deset centov na dan res vredno živeti. Za skopuhe že, za nas ne. Ali bi imeli čisto vest, če bi stradali s svojim žolcem? Za deset centov na dan se ne splača živeti.

Dopisi

Indianapolis, Ind. Cenjeni g. urednik. Prosim priobčite par vrstic v prijubljenem listu "Clev. Amerika". Malokdo poroča iz naše naselbine. Delo v tukajšnjem mestu je še precej dobro, delo se vedno lahko dobi, tudi plačilo ni ravno preslabo, posebno pri tuk. National Maleable Casting Co. vedno primanjkuje delavcev, da morajo delodajalci po hišah okoli prositi in iskati delavcev.

Kar se tiče društvenih razmer, naša slovenska društva dobro napredujejo, ker imamo osem podpornih društev. Vsa napredujejo v lepi slogi in naprednosti.

Smrtna kosa je pobrala iz naše sredine rojaka Franka Struno, doma iz vasi Gaberje, fara Zatična. Star je bil 55 let, v stari domovini zapuščal ženo, dva sina in dve hčere. V Ameriki pa enega sina, ki je nekje v Clevelandu, Ohio. Bil je član društva sv. Alojzija, št. 52 K.S.K.J. Imenovano društvo mu je preskrbelo lep pogreb, ki se je vršil 16. septembra. Društvo se je pogreba udeležilo korporativno s slovensko godbo, zakar gre vsa čast društvu, ki tako lepo skrbi za svojega ranjcega brata. Hvala vsem, ki so spremenili pokojnika na zadnje počivališče. Bodi mu lahka tja zemlja!

Cleveland, O. Cenjeni gosp. urednik. Upam, da je mnogim znano ime Geo. Kofalt in Maria Kofalt, ki je sestra obojih umrlih bratov Josip Majerle in John Majerle. Prvi je umrl 27. avgusta 1911, in kakor znano je bil priljubljen mladenič vsem, ki so ga poznali, dober sin svoje matere, ali žalobno nezvest društvom, ker je umrl brez društva. Brat in sestra so skrbeli, da je bil pošteno pokopan. Kako žalostno je bilo vprašanje od zadnjih obiskovalcev: "Zakaj pa ni bil pri nobenem društvu?" Najboljši odgovor je bil še ta, da ker je še mislil, da ne bo tako mlad umrl. Toda pogledimo sedaj prizor njegovega brata, Johna Majerle, ki je umrl 8. septembra, ki je pripadal dveh društvoma, sv. Jožefa in k S. N. P. Jednoti. Ni mogoče izraziti občutkov pri pogrebu, katerega so se društveni bratje udeležili v tako obilnem številu. V bolnišnici so ga vedno obiskovali prijateljsko in bratsko, ob smrti so ga pa spremili do cerkve in pozneje na pokopališče k večnemu počitku. Zahvalo izrekam našemu vrlu pogrebniku A. Grdnatu, ker smo Slovenci res lahko ponosni na takega moža. Slovencem v Clevelandu in okoličinah svetujem, da v obilnem številu pristopajo k društvom. Pogledajte vzgled dveh bratov in povejte, kaj je boljše. Pokojni je bil doma iz Črnomlja na Belokranjskem, kjer zapuščal neotolajljivo mater, tukaj pa sestro in svaka, ki se ga bode ta vedno spominjala.

Maria in Geo. Kofalt.

Črepinkov Onza.

Črepinkov Onza! Saj ste ga tako vsi poznali! Hodil je od hiše do hiše in beračil. Bil je občinski ubožec. Danes je jedel in spal pri tej, jutri zopet pri drugi hiši. Tako je Črepinkov Onza v enem mesecu prepotoval vso vas.

Navadno se je vsedel na večni prag, kamor mu je gospodinja ali dekla prinesla skledo jedi. Če je bilo kaj dela pri hiši, je moral tudi on pomagati, da si je tako zaslužil kosilo.

Največkrat so ga poklicali zvečer v hišo, da je pomagal lučiti fižol ali bučno seme.

Kadar pa je šel skozi vas, tedaj se je usula cela tolpa otrok za njim, ki so vpili:

Črepinkov Onza! Kam kravljaš?

"V kurjo vas po en par klobas."

Ce ji sneš domu ne smeš; če jih prodaš, domu ne znaš.

Ta pesem zložena njemu na čast ga je vsakokrat tako razkačila, da je vzdignil debelo palico, katero je nosil vedno s seboj in jo z vso močjo vrgel za otroke. Potem pa se je sam spustil v dir za njimi. Pa kaj! Njegove noge in otroške! Kmalu se je utrudil in se vsedel na kak cestni kamen.

Črepinkov Onza še ni bil star. Imel je komaj kakih 40 let. Očeta še sploh poznal ni, mati pa mu je zelo zgodaj umrla. Zato je šel že v zgodnji mladosti služiti k svojemu stricu, edinemu sorodniku.

Njegov stric je bil vdovec brez otrok. Ker je bil štedljiv, zato si je napravil lepo preloženje. Njegova hišica je bila najlepša v vasi. Tudi mladega Onzeka je učil stric štedljivosti. Kadar mu je dajal lepe nauke, vselej je pristavil: "Le rad me ubogaj in delaj tako, kakor te učim. Saj po moji smrti bo itak vse tvoje."

Tako se je Onza naučil pri stricu vsega gospodarstva. Ko je postal večji, je mesto strica vedno on opravljal vsa težja dela. Sam je hodil po delavce, sam je šel z njimi na polje, stric pa je doma pripravljaj kosilo.

Ko je nekega dne prišel Onza s polja domov, je našel strica sredi sobe na tleh ležati. Bil je mrtev. Zadel ga je kap. V oporoki pa je zapustil vse premoženje Onzemu.

Ko je prišel Onza od pogreba domov, se je razkorčal sredi sobe in se široko nasmejaj. Kakor kupec, tako si je hotel zdaj še enkrat celo poslopje ogledati. Saj je bil zaaj sam svoj gospod! Kaj mu je bilo zdaj drugo mar! Mar dekleta, ki so se tako poželjivo ozirala vanj, kadar je šel v cerkev! Rekel si je vedno: "Ženo lahko dobim vsaki dan, če tudi imam raztrgane hlače. Hiše se pa ne dobi tako lahko."

V tistem kraju pa imajo navado, da kadar kdo umrje, obhajajo pogrebi sedmimo. Tudi tukaj so jo. Onza je pridno dajal za vino in je tudi sam pil. Saj večjega veselja mu strije ni mogel narediti, nego da mu je zapustil hišo.

Vino mu je šlo vedno bolj v glavo. Ker ni bil vajen piti, ga je hitro premagalo. Utrujen se je vlegel na klop in zaspal.

Ko se je drugo jutro prebudil, je občutil grozno žejo. Spil je kozarec vode. Ta je bila za nič! Ni si mogel ugastiti žeje. Sel je zopet v gostilno. Pil je zopet, pil mnogo, tako, da se že ni več mogel držati pokonci.

Tako je delal vsaki dan. Najprej je šel v gostilno piti, ker je bil žejen. Ko si je pa že žejo pogasil, pa je pil od samega veselja, ker je postal hišni posestnik. Kdor je bil takrat v gostilni, vsak se je napil na njegov račun. Vinski bratci so to že dobro vedeli in pazili, kdaj je šel Onza v gostilno.

Nekega dne je prišel, pravzaprav prigrigal se je zopet pijan domov. Kadar se je Črepinkov Onza hotel malo pobahati, si je vžgal smodko in jo pušil. Tudi takrat jo je kadil. Da bi se prepirjal, če je v njegovi hiši vse v redu, je gledal vse prostore.

Ko je šel s podstrešja, mu je padla goreča smodka v eno. Ker je bil vinjen, tega ni zapazil. Seno pa se je užgalo. Ni trajalo dolgo, ko je pogledal plamen iz strehe. Močan veter je zapihal in odnesel iskro v sosednje hiše, ki so bile s slamo krite. V kratkem je bila vsa vas v plamenu.

Pršli so gasilci, da bi ogenj pogasil in oteli, kar se do še oteči. Toda vse zaman! Dodeli velike suše jim je zmanjkalo vode. Poleg tega pa je pihal še tako močan veter, da je bila vsaka pomoč brezuspešna. Ogenj je prebivalcem uničil vse.

Črepinkov Onza ni vedel o požaru nič. Ker je bil pijan, je trdno zaspal in ljudje so ga spečega odnesli na bližnji travnik. Ko se je prebudil, je videl samo še razvaline na mestu, kjer je stala prej stricova hiša, na katero je bil tako ponosen. Spoznal je, da je sam on kriv vse nesreče vaščanov.

Pa kaj! Vsak kes bi bil zdaj odveč! Piti ni več mogel, ker ni imel več denarja. Na kredo mu pa nihče ni hotel dati, saj ni imel kaj, s čemur bi bil poplačal. Kar mu je pa še ostalo polja in travnikov, pa je moral prodati, da je poplačal stricov pogreb in sedmimo, pa tudi dolgov, katere je napravil pri bližnjemu gostilničarju.

S trebuhom za kruhom je šel po svetu. Pa ni ostal dolgo v tujini. Ker se mu ni ljubilo delati, so ga po odgonu poslali v domačo vas. Ko je prišel zopet v domačo vas, so si vašča-

DOBRO DELO

PO NIZKIH CENAH, TO JE NAŠ NAMEN!

ČISTIMO:

Moške obleke po	\$1.00
Moške suknje po	\$1.00
Moške hlače po	— .50
Ženske obleke po	\$1.25
Ženske suknje po	\$1.00
Ženske kikle po	50-75c

DELO JE GARANTIRANO PRVE VRSTE.

Obo telefon: EAST 3625 L. CENT. 6046 K.
Pridemo iskati in pripeljemo na dom.

IZDELJEMO NOVE OBLEKE PO PRAVIH CENAH.

F. H. MERVAR, 1336 EAST 56th ST.

ni že postavili nove hiše. Tako je ostal vedno tukaj in beračil.

Letošnji prepušt pa so si vsaki fantje nekaj izmislili. Prigovarjali so Črepinkovega Onza, da se naj obleče za kurenta. Hodili bi za maskare oblečeni od vasi do vasi.

"Veš, Onza, lahko boš pil in jedel, kolikor boš hotel." Tako so mu rekli. Kar zasvetilo se mu je v glavi. Tako

dolgo že ni nič pil in ne pominja več, kdaj se je zadnjikrat do siteda najedel. Obljubil jim je, da bo šel.

Na pustni torek so ga fantje oblekli v črn kožuh. Na glavo so mu nataknili kosmato krinko, v roko so mu dali palico, ki je imela na konci ježovo kožo. Bil je res pravo strašilo. Drugi fantje so se tudi oblekli za maskare. Taki so šli od hiše do hiše.

ENTIRELY NEW

NEBO CIGARETTES

— CORK TIP —

Cigareta kvalitete iz turškega duhana

— Pripravna za vse kadilce

Krasni satenasti včinki Ptice in cvetlice v vsaki škatlici NEBO Cigarettes

50 za 1.0. SE PRODAJAJO POVSOD.

Poskusite eno škatljo in prepričajte se

Satenasti ptički in cvetlice delajo lepe blazine.

P. LORILLARD CO.

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdajate slike za ženitbe in družinske slike. Otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastoni Vse delo je garantirano

KDOR HOČE DELA

naj se naroči na naj-novejšo knjigo.

Velikli Slovensko - Angleški Tolmač

Da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. Knjiga obsega slov. angl. razgovor za vsakdanjo potrebo, a tudi za angl. pismo, spisovanje angleških pism in kako se postane amer. knjižni državljani. Vrhunec knjige ima dodatno največji slov. angl. in angl. slov. slovar. Knjiga trdo in okusno v platnu vezana (nad 230 strani) stane \$2.00 in se dobi pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Ridno in največje založništvo slov. angl. in ruskih slov. knjig. Pišite po črnik.

OGENJ! Zavarujte se proti nezgodam! OGENJ!

Kje? Pri slovenskem zavarovalnem agentu

A. Hafner-ju

Zavarujem hiše, pohištvo, steklene šipe (plate stian) blago, skladišča (stoke) vseh vrst, konje, vozove, ter sploh vse kar vam more biti tujec zavarovati.

POSEBNOSTI: Kadar se selite, ne pozabite prenesti naslova iz zavarovalni polici, ker v slučaju ognja bi ne dobili odškodnine, isto velja tudi kadar oddate poset k meni in jaz vam uredim vse ta in nepotrebnih stvosti pridite k meni in jaz vam uredim vse potrebno in zastoni. Vse informacije glede zavarovalnine zastoni. Oglejte se pri meni prej ko oddate zavarovalno kakemu tujcu. Se priporočam rokojem. — Na uradu Cleveland Trust Co. St. Clair in 40. ceste od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer.

A. HAFNER, 6102 St. Clair Ave. v 3. nadstropju

VAŽNO

za pošiljalce denarjev v staro domovino.

Rojakom, ki pošiljajo svojcem denarje v staro domovino naznanjam, da udpošljem vsake pošiljatev, katere dospe do torka do 2. ure popoldne, še isti dan na pošto, in gré s parnikom v sredo čez morje; za to najraje vzamem najhitrejša parnike. Pošiljatev, katere dospejo do 2. ure v petek popoldne, pa gredo s hitrimi parniki v soboto v Evropo.

To je zelo važno za pošiljalce denarjev v staro domovino. Razume se, da je potreba poslati ali drafté, ali Money Ordre, ali gotove novce; za privatne čeke pa je treba čakati nekaj dni, da se izve, ako so dobri; s tem se vedno nekaj dni zamudi. Zato je tedaj najboljšje, posluževati se draftov, Money Ordrov, denarje v gotovini do zneska \$50.00 pa je pošiljati v registriranih pismih.

Rojaki, uvažujte to in vedno bodele dobro in sigurno postopali.

Pošiljatev je nasloviti:

FRANK SAKSER

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

Predsednik JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Ave.
Podpredsednik MARTIN COLARIC, 1188 E. 61st St.
Tajnik, FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th St.
Zapisnikar JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St.
Blagajnik MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Ave.

Nadzorniki:

ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIC, 1365 E. 55th St.; MIHAEL WINTER, 6030 St. Clair Ave.

Porotniki:

ANTON AHCIN, 6218 St. Clair Ave.

FRANK ZIBERT, 6124 Glass Ave.

Pooblaščenec ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Ave.

Vrhovni zdravnik J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave.

Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika.
Zvezino glasilo CLEVELANDSKA AMERIKA.

To so dobili žganja, tam zopet vina, kjer pa tega ni bilo, pa krape in potico.

To je bilo nekaj za Črepinkovega Onza! Vesel, da je prišel do tako dobre službe, je začel uganjati burke, da so se mu vsi smejali.

Vino in žganje pa je uplivalo na kurenta in njega vodstvo. Kurent se je en čas zapeljal, potem pa je padel v jarek in tam obležal. Ker so bili drugi fantji tudi vinjeni, se niso dosti zmenili zanj.

Mimoidoči so si pa mislili: "Je prav kurent! Gotovo se ga je preveč nasrkal in zdaj je zapal."

Črepinkov Onza pa je res spal — večno spanje.

Ko so šli na pepelnico sredi ljudje k maši, so videli še zdaj v jarku ležati tistega kometinca. Ko so ga vzdignili in mu odvzeli krinko in kožu, so spoznali v njem Črepinkovega Onza. Bil je res mrtev.

Učila sta ga vino in žganje.

Iz stare domovine.

STAJERSKO.

Zlobnost. Na progi južne železnice tik pred tunelom Lipoglav pri Ponikvi je nek zlobneč izdrl varnostno tablo in jo s stebrom vred položil preko tira. Zraven tega je na tir nanosil še velike kupe kamenja. Zekzniki paznik je svaril, da pravočasno opazi, drugače bi se zgodila lahko večja nesreča.

Najden mrtev otrok. Iz Središča poročajo: Te dni so našli v Obrežu ob Dragi mrtvega komaj nekaj dni starega otroka. Pa prepričanju sodniškega zdravnika je mati vrgla otroka živega v Dravo. Orožništvo išče zdaj to ljubeznjivo mater.

Pišec. Tukaj je pred kratkim obhajal oče Podvinski s svojo ženo zlato poroko. Njen sin župnik Ant. Podvinski ju je poročil.

PRIMORSKO.

Zagonetna smrt skopuha. Na Reki so našli v svojem stanovanju precej premožnega Fr. Cerngarja. Na vratu so se poznali znaki zadavljenja in je koža na več krajih opraskana. Sumijo, da je Cerngar žrtev svojega skopustva, vendar komisija ni mogla natanko dognati, da je bil Cerngar umorjen.

Obstrukcija v tržaškem občinskem svetu, ki so jo, kot se znanjo uprizarili socialni demokrati, se še vedno nadaljuje. Na velikem trgu se je zbrala velika množica socialnih demokratov, ki so burno pozdravljali svoje zastopnike in izvižgavali svoje ostale svetovalce. Močna policijska straža je demonstrante razgnala. Do hujših rabuk ni prišlo.

Nesrečna smrt. Iz Mavhinj na Goriskem poročajo, da se je ondi v soboto zgodila velika nesreča. Lovski čuvaj Al. Terčon je šel zvečer v službo. Na skali pa se mu apodrsne, puška se sproži in krogla zadene možja v sence, da je obležal mrtev.

Vizsko pdlikovanje slovenskega vinogradišča. Gosp. Er.

Košuta, posestnik v Sv. Križu pri Trstu, je dobil za svoje izvrstno vino v tem mesecu tekmo stiriinast dni na dveh mednarodnih razstavah najvišja odlikovanja, to je zlate kolajne. In sicer na mednarodni gospodinski razstavi v Parizu in na mednarodni razstavi za kmetijstvo, industrijo, zrakoplovstvo in šport v Milanu. Če prav mislimo, da sloviša naša Francija in Italija radi svojih znamenitih vin, nam je jasno, kaj pomeni tako priznanje. To je dokaz, kaj more napraviti umni vinogradnik iz našega vina. Pripomnimo, da je napravil gospod Košuta kmetijsko šolo na Grmu.

Beneški Slovenci v goriskih zaporih. V goriskih zaporih se nahaja neki Jusič iz slovenske Benečije, osumljen vohunstva.

Izgnani so iz Gorice oziroma Avstrije stavca Gerolama Scarmignana.

Razprava proti Ipavcu, ki je poizkusil atentat na avtomobil nadvojvode in je potem obrekoval župnika Kadenara, čes, da ga je on na to napeljal, se vrši drugi teden.

Tržačanka zasačena na Francoskem, ko je vtihotapila saharin. Ženo tržaškega trgovca Buttija so zasačili, ko je hotela pri Viscu vtihotapiti v Francijo 4000K vrednega saharina.

Stavka v tržaškem tehničnem zavodu. 31. avg. zjutraj so zapustili vsi delavci v tehničnem zavodu v Trstu, 900 mož, delo, ker je ravnatelj odpustil že dvajset let vpislenega delavca. Delavec je v razburjenosti zagnal proti podravnatelju Pichlerju dva železna kosa, z enim ga je zadel v hrbet. Popoldne so imeli delavci shod, na katerem so sklenili, da gre do danes zopet na delo, sprejeli so resolucijo, v kateri protestirajo proti slabemu ravnanju ravnatelja in inženirjev.

DROŽE.

Dasiravno so drože produkt, katerega se jako rabi, ker z njim se dela kruh, ki ga uživamo, vendar malo ljudi ve, kaj so drože. Drože so rastlina, ki je tako majhna, da se jo more razločevati samo z močnim drobnogledom. Stisnjene drože v trgovini so masne, združene v celoto, ali pa iložine celice, ki so se deloma posušile. Navadne drože imajo milijone teh rastlincev v sebi. Drože se delajo v tovarnah, ki imajo najbolj moderne in priprave stroje. Največ se rabi rž, ječmen in druge vrste žita. Vse to se zmleje v mlinu, meša z vodo in ko se ta mešanica kuha in ohladi, nastanejo drože.

Posledica temu je, da se množijo družine celice. Potem se pa drože očistijo tekočine, ki je v njih, se popolnoma umijejo z vodo, filtrirajo, stisnejo, režejo in zavijejo.

To je najstarejša in najbolj preprosta metoda, da se delajo drože. Je še več različnih načinov za izdelovanje drož, toda če bi pisali o vseh, bi to vzelo cele knjige. Naj povečamo, da je vsa proces jako težaven in zapleten, da se mora pri vsaki početju jako paziti, da se ne pojavi prava droža, ki

pomagajo k razvitju današnjega kruha.

To je popolnoma resnica o Fleischmanovih drožih, ki so zavite v srebrni papir, za katerega lahko pri grocerijah dobite krasna darila za moške, ženske in otroke.

Ali je vaša koža zdrava?

Ako ni, zakaj ni? Ni vam treba imeti zahasanih znojnic, grdih opahov, gub, madežev ko se Severovo zdravilno milo (Severa's Medical Skin Soap) lahko kupi v vseh lekarnah. To milo se priporoča za detetovo kopel in za splošno družinsko rabo. Vzdržuje kožo zdravo in jo obvaruje proti boleznim, katerim je podvržena. Cena 25 Centov. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa.

Brez kuharice.

Slavni pisatelj Meredith pravi, da inteligenten mož ne more živeti brez kuharice. To pomeni, da je ravno tako važno, kaj vi uživate, kakor kako uživate. Dobro skuhana jed gre veliko dalje, kakor hitra jed, ki je večkrat vzrok nerazpoloženja in različnih bolezni v želodcu in prebavljivih organih. V takih slučajih daje Trinerjevo ameriško grenko vino vedno najbolje zadovoljstvo. Če zgubite apetit, prebavnost, ste zaprti, če ste nerazpoloženi, imate glavobol, vas napada revmatizem ali nevralgija, to zdravilo ima vedno uspeh. To zdravilo nima nobene zmesi, ki bi boleznijo začasno ozdravilo, pač pa je narejeno, da bolezen prežene. Po lekarnah. Jos. Triner 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

Podružnica Ciril Metodove družbe ima v nedeljo jako važno sejo v Knausovi dvorani in sicer dopoldne ob 9. uri. Prebralo se bo pismo glavnega urada na podružnico, dalje se bo bralo poročilo našega pri konvenciji v Trstu in še več drugega. Rodoljubni Slovenci so vabljeni, da pridejo v obilnem številu.

Mali oglasi.

POJASNILO.

Tem potom naznanjam, da sem se odpovedal nadaljnji prodaji Lunder-Adamič cigar, ki jih izdeluje Mrs. Fany Trbežnik. Odslej bom razpečeval cigare družstva "Naprej, št. 5 S.N.P.J.", ki jih izdeluje Mrs. M. Mencinger, 1454 E. 26 St. Cenjenim gostilničarjem in občinam se priporoča J. Zima, 4056 St. Clair ave. (78)

KJE je Frank Golob, doma iz Prečnice pri Novem mestu? Biva nekje v Calumet, Mich. Kdor ve za njegov naslov naj se oglasi pri J. Jerman, 3840 St. Clair ave. Cleveland, O.

Naprodaj je dober, lep in šele štiri leta star konj in dobro ohranjen voz. Kdor bi rad kupil, naj se oglasi pri Jos. Nose, 1226 E. 55th St. (78)

OPOMIN.

Se enkrat opominjam vse iste, ki mi kaj dolgujejo na hrani ali stanovanju ali na posojilu, da mi vrnejo tekom enega meseca, ker potem grem na farmo. Če se kmalu ne oglasi, jo naznamim v časopisu vsa imena vseh dolžnikov in svote, koliko mi dolgujejo. Mat. Hra-star, 5920 St. Clair ave. Cleveland, O. (78)

NAJVEČJA PONUDBA!

The Liebhich Studio, 1841 Euclid naznanja, da daje za kratek čas z vsakim naročilom enega ducata krasno izdelanih slik eno veliko sliko z okvirjem vred zastoj, pripravljeno za obesiti na zid. Take ponude se ni bilo nikdar prej. Mi smo najstarejši fotografi v mestu in vse naše delo je garantirano. Pokličite Belt Phone North 573 J. za podrobnosti Liebhich Studio, 1841 Euclid ave.

Slovenski krojač dobi takoj delo pri Math The Taylor, 412 E. 156th St. Collinwood, Ohio.

Zopet imamo večjo zalogo angleško-slovenskih slovnice. Cena je \$1.00.

NAZNANILO.

Naznanjam Slovincem, da sem preselil svojo čevljarstvo obrt od 5917 St. Clair ave. na novi naslov 5906 St. Clair ave. kjer bodem še naprej popravljati čevlje v najboljšo zadovoljnost vseh.

JERNEJ KRAŠEVEC,
5906 St. Clair Ave.

NAZNANILO.

Iz urada društva Srca Marije, (staro) se naznanja, da se vrši izvanredna seja 22. septembra popoldne ob 2. uri s. č. v spodnjih prostorih Knausove dvorane. Seja se vrši radi važnih sklepov za veselico. Prošene so vse sestre društva, posebnost iste, katere veselijo delati pri veselici, da pridejo v velikem številu, da se pri veselici pokažemo, da smo sestre društva Srca Marije, ena zadruga, da pomagamo ena drugi. Torej pridite vse, ki imate veselje do dela in do društva.

S sestriškim pozdravom
(77) Ivana Pelan, tajnica.

Pohištvo za 17 mož se proda po jako nizki ceni radi odhoda iz Clevelanda. Prihranite si \$50, če sedaj kupite. Vprašajte na 5148 St. Clair ave. (77)

Naznanilo.

Slovenski javnosti v naznanju sporočam, da g. Zima odsej ni več zastopnik "Lunder-Adamič" cigar, torej je neopravičeno do vsakega posla v razpečevanju mojih cigar. Izdelovalatelj cigar Lunder-Adamič.

Fany Trbežnik,
(77) 1128 E. 63rd St.

NAZNANILO.

Radi obilnega posla v Charity bolnišnici se nahajam v uradu na St. Clair in 45. cesti samo v torek, četrtek, soboto zvečer od 7. do 8. ure (Standard čas.)

Dr. F. J. KERN,
4502 St. Clair ave.
Phone Cuy. Central 4361 W. (76)

Deset mož dobi takoj delo pri pošiljavi soli. Stalno delo, do brla plača. Oglasite se takoj pri the Union Salt Co. Addison Rd. in Lake Shore R. R. (78)

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša na 69 St. za \$1600.
Hiša na Metta ave. za \$1600.
Hiša na Metta ave. za \$1700.
Hiša na 69th Place za \$1650.
Hiša na 67th St. za \$1900.
Hiša na 70th Street za \$2000.
Hiša na 45th Street za \$2950.
Hiša na Prosser ave. za \$3000.
Hiša na 61st Street za \$3300.
Hiša na 63rd Street za \$3500.
Imam še mnogo drugih hiš, katerih ne morem vseh na tem prostoru omeniti. Oglasite se pri Avgust Kausek, 6202 St. Clair ave. suite 2. (21)

V naznanje!

Slavnemu občinstvu naznam, da sem kupil še en nov velik avtomobil, ki bo zelo ugoden za razne prilike. Izdelan na 6 cilindrov. Prostorica ima za 7 ljudi. Rojakom priporočam to vožnjo, ker sedaj imam štiri avtomobile za osebni promet za vse prilike, nekateri se zapro z okni, da so za deževno ali zimsko vreme, torej za vsako priliko v vsakem vremenu. Poleg tega pa imam tudi ambulančni avtomobil, ki lahko v trenutku spolne vse želje, ako želite blizu ali daleč, pokličite me. Kdor želi imeti kočije, imam sedaj fine štiri pare belih konj najboljše kočije in landauerje. Mi gledamo, da bi naša trgovina dosegla vrhunec in da bi odgovarjala v postrežbi vsem, da bi bili rojaki zadovoljni v vsaki stvari. Dovolj imamo finega pohištva za novo poročene, dovolj blaga za posetnike, ki popravljajo ali lepšajo svoje hiše. Domača postrežba in nizke cene. V vseh zadevah se vam torej priporoča Anton Grdina, trgovec in pogrebnik. Oba telefona.

Opomba: 1. oktobra dobim 10.000 krasnih stenskih kledarjev v vašo zadovoljnost.

POZOR!

Dobrodoča grocerijska trgovina se radi smrti gospodarja po jako nizki ceni proda.

Ivanka Pirnat,
(78) 3512 St. Clair ave.

Dobra mesnica je naprodaj, ki ima čez 300 odjemalcev. Sami Slovenci. Plača se samo za o-pravo, za drugega nič. Natand-neje se poizve pri Anton Kaušek, 6202 St. Clair ave.

(Str. 73x)

Delo dobi več mož v šumah. Kdor je sposoben, naj se takoj oglasi pri John Modicu, 6201 St. Clair ave. za nadaljna pojasnila. (76)

Austro-Americana S. S. CO.

Direktna vožnja med
New Yorkom in
Avstro-Ograko
NIZKE CENE.

Fina podvorba, električna luč, izvrstna kuhinja, prostoro vino, kabinetskega razreda na ladiji Kaiser Franz Joseph I. in Martha Washington. Govorijo se vsi avstrijski jeziki.

Kompanija ima sledeče dvorjake: Kaiser Franz Joseph I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentina, Oceania, in nove ladije se še delajo. Za vse podrobnosti se obrnite na generalne agente.

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N. Y.

ali pa na priznane agente
v Z. D. in Canada

Najnovejše zarojake

Jedini naš rojak v Ameriki je dobil priznanje od vlade iz Washingtona, da ima najboljša zdravila kakršnih še ni bilo. Alpen tinktura, od katere v 3 dneh prenehajo lasje izpadati in v 6 tednih lepi, gosti lasje popolnoma zrastejo in ne bodo več izpadali in ne siveli. Alpen pomada, od katere moškim v 6 tednih krasni brki in brada popolnoma zrastejo in ne bodo odpadli in ne siveli. Revmatizem, kostiboli, trganje v rokah nogah in križicah, vam v 14 dneh popolnoma odpravim. Vsakovrstne rane, opekline kurja očesa, bradovice, potne noge, ozeblina in vse druge slabe bolezni se pri meni hitro ozdravijo. Cenik pošljem za stonj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHCIC,
1092 E. 64 Street,
CLEVELAND, OHIO.

Dobro zobozdravništvo

Tu ni vprašanje, kako poceni hočete imeti delo narejeno, pač pa kako dobro. Tu imate oboje: Najboljši material, najbolje delo po najnižjih cenah, ki so mogoče za najbolje delo. Preiščite si prej usta in vprašajte prej za cene, predno začnete z delom. Prihranim vam od 25 do 50 procentov in zagotovim najboljše delo, garantirano za 10 let. Boljše pogodbe ne morete dobiti. 3000 Slovincem, ki so bili pri meni, so moje najboljše priporočilo. Vprašajte nje, ki si bili tukaj. Lahko plačate na posebno odplačila, če vprašate za nje, posebno oni, ki ne morejo vsega skupaj plačati. Pripravite otroke s seboj — posebna pozornost je posvečena njim. Preiskava in nasvet je zastoj, torej ne odlašajte. Zenska postrežba. Govori se v raznih jezikih. Prvo zobozdravništvo v Ohio. Govorite v svojem jeziku.

Dr. A.A. Kalbfleisch

White Cross zobozdravnik.

6426 St. Clair ave.
Odprto od 8. do 8.

Vi se bode te čudili

kako velike koristi za človeško zdravje je

Father Kneipovo grenko vino

To grenko vino je eno najboljših, kar jih je bilo dosedaj narejeno. To grenko vino je narejeno iz najboljših gorskih zelišč in korenin, raditega najboljše zdravilo za notranje bolezni. Ne bomo nadalje govorili o tem vinu, ker kdor ga bo poskusil, se bo sam prepričal o njega pristnosti.

Zahtevajte Kneipa!

kategore dobite po najboljših lekarnah in gostilnah. Varujte se ponarejanja. Pravo Kneipovo grenko vino ima na vsaki steklenici natisnjeno sliko, kakor jo vidite tukaj zgoraj. Ako ga vaš gostilničar ali lekarnar še nima v zalogi, pišite nam, ker smo mi edini glavni založniki in razprodajalci Kneipovega vina.

Prvo Slovensko družbo

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.
6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orodja, premog, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je s najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprovode v zadovoljnost ljudi, kakor imamo brez števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporoča vsem Slovincem in slovenskim družinom.

Tel. Princeton 1381. Bell East 1851. A. Grdina, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

Cleveland ima najcenejši plin.

Nobeno drugo ameriško mesto nima tako poceni plin kot Cleveland.

Vi veste, da je to res, če ste živeli v drugih mestih. Če želite plin v Clevelandu, hranite denar, Hišne stroške jako zmanjšate.

Vaša hiša

je bolj čista in ugodnejša, če imate plin.

Jed je hitrejša in manj draga.

Če hočete kaj zvedeti o plinu, pridite v naš urad in vprašajte. Mi vselej radi odgovorjamo vprašanja.

The East Ohio Gas Co.

1447 East 6th Street.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ

6105 St. Clair Ave.
Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpežnih spomladnih in letnih oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in po surovinah. Priporočam se slavnim družinom v novoavto uniform in izvršujem vse druga krojaška naročila. Priporočam tudi svoje veliko zalogo vseh možkih potrebščin.

EDINI ZALOŽNIK VSEH SOKOLSKIH POTREBŠČIN

Tel. Princeton 2403 W. SVOJ K SVOJIM!

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporočam se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen s najfinjšo opravo in finimi kočijami. Zaloga pohištva, izdelane, posode, barve stekla itd. Odprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

Notre Dame de Paris.

Roman iz 15. stoletja po zgodovinskih zapiskih.

FRANCOSKO SPISAL VICTOR HUGO.

ZA "CLEVELANDSKO AMERIKO" PRIREDIL L. J. P.

PRVA KNJIGA.

Prvo poglavje.

Velika dvorana justične palače.

Bilo je 6. januarja 1482, navaden dan, o katerem nam zgodovina ni zapustila nobenih posebnih dogodkov. Zvonovi, ki so začeli navsezgodaj zvoniti po pariških cerkvah, so zbudili prebivalce. Toda tu ni bilo nobenega posebnega vzroka. Noben sovražnik cerkve ni napadel mesta, nobena procesija z ostanki kakega svetnika se ni vršila, študentje se niso upirali, da, čiti samo njegovo kraljevo veličanstvo ni prišlo v Pariz, niti niso obesili nobenega možkega ali ženskega. Tudi ni prišlo v mesto nobeno odposlanstvo iz tujih držav, kar je v petnajstem stoletju po vzročilo vedno mnogo suma in sumra. Že dva dneva sta minila, odkar je prišlo v mesto odposlanstvo iz Flandrije, ki je naznanilo slovesno zaroko med prestolonaslednikom Francije in med Margerito Flandersko. To se je pa seveda zgodilo v veliko nevoljo kardinala Burbonskega, ki je bil prisiljen sprejemati priproste flanderske plemenitiše v svoji razkošni palači.

Ne, vse to ni zanimalo 6. januarja pariškega ljudstva. Pač pa je ta dan zanimal ljudi, ker to je bil njih dan, priprosto meščanstvo je praznovalo ta dan praznik norcev. Na ta dan so imeli navado, da so spuščali rakete v zrak, na trgu Greve so zasadili visoko drevo in pred sodnijsko palačo so se vršili čudeži. En dan pred tem praznikom, ki se po naše imenuje "Sveti trije kralji", so manjvalje trompete na javnih prostorih, kaj se bo zgodilo prihodnji dan.

Raditega si lahko povsod opazil, da so bile istega dne vse tovarne in hiše zaprte, ljudje so pa namerili svoje korake proti omenjenim trem mestom. Najbolj so pa bile ceste navlačene z občinstvom v smeri proti sodnijski palači, ker se je med ljudstvom razširila govorica, da bodejo pri sodnijski palači flanderski poslanci, ki bodejo priča čudeža, ki se bo tam zgodil in zajedno priča izvolitve papeža norcev, katera izvolitev se je vsako leto vršila v veliki dvorani justične palače.

Ni bila lahka stvar priti na omenjeni dan v to dvorano, dasi se je tedaj splošno govorilo, da je ta dvorana največja na svetu. Iz petih ali šestih cest so se valile množice proti tej dvorani. V dvorani sami pa je vladalo živahno življenje. Eden je kričal nad drugim, vršili so se živahni pogovori, splošen smeh se je slišal po dvorani, a neprestano premikanje z nogami navzočih oseb je delalo vtis, kot bi bilo par sto volov podivjanih v dvorani.

Zaman so se trudili razni stražniki javnega reda, da bi med množico naredili mir.

Vrata, okna, luknje, strehe posameznih hiš so bile vse polne, ki so imeli obrnjene poglede proti dvorani. Na sredi dvorane je bila postavljena posebna platforma, bogato pozlačena, ki je segala skoro do zida, kjer je bil prirejen poseben vhod in flanderske poslance, ki so hoteli biti priča čudežem. Na tej mizi bi se moral zgoditi čudež. Priprave za to so delali že zgodaj zjutraj. Ob tej mizi so stali štirje oboroženi hlapci sodnijskega pariškega uradnika, katerih dolžnost je bila nadzorovati vse ljudske zabave, kakor tudi zabave ob dnevnih smrtnih obsodbah.

Vsa zbrana množica je čakala že zdavnaj od zjutraj. Da, mnogo teh ljudi je še ponoči zamrzvalo na stopnjah, so se v službi zadržali. V tem trenutku pa se dvigajo teče za

tovo prišli v sodnijsko dvorano. Množica je naraščala od trenutka do trenutka, kakor narašča gorski potok, kadar pride nevihta. In med tako množico nastanejo seveda neprestani prepiri. Saj drugače ni bilo mogoče pri natlačeni množici, da ni sedaj pa sedaj eden drugemu sunil pod rebra, eden drugemu stopil na kurja očesa. Čule so se številne pritožbe proti flanderskim poslancom, proti profosu mesta Pariza, o slabem vremenu, o papežu norcev, o slabi dvorani, sploh govorilo se je o vsem, kar si more zamisliti množica, kadar je zbrana skupaj v dobri volji in pričakovanju.

Med to razburjeno in veselo množico je bilo mnogo tudi takih ljudi, oziroma lumpov, ki so razbili okna, da so lahko potem sedeli na oknicah. Med temi ljudmi so se vršili razni pogovori, ki niso bili vedno čisti in trgovski. Zabavljali so eden drugega. Dijaki, beračice, trgovski pomočniki, vsi so bili pomešani med seboj. Tu se oglasi naekrat mlad fant, ki je sedel na oknu.

"Ravnatelj! Tu prihaja ravnatelj!"

"Da, res je, naš častiti mojster Tibaut je, ravnatelj."

In v resnici je v tem trenutku prihajal ravnatelj vseučilišča z vsemi dostojanstveniki, ki je prišel proti sodni dvorani, da pozdravi poslance. Razne psovke navzočih so letale na rektorja in njegove spremljevalce. Ta dan je imela mladina navado, da si je dovolila najbolj strupene šale ter psovala na vse javne urade in uradnike.

Medtem pa je gospod Munir, ki je bil zaprisežen prodajalec knjig pariške univerze, se obrnil proti gospodu Lekornu, ki je zakladal njegovo kraljevo veličanstvo s kozuhovino, in mu dejal:

"Povem vam, gospod, konec sveta je tukaj. Dijaki še niso bili nikdar tako divji. Proklete novotarje sveta so temu krive. Le pomislite, artilerija, serpentine, bombe, in povrh vsega drugega, iz okužene Nemčije je prišla tiskarska umetnost! Nič več ne bo rokopisov, nič več knjig. Konec sveta se bliža."

"Jaz mislim tako," odvrne kraljevi kozuhar, "ker ljudje ne nosijo več kozuhovine, pač pa so pričeli kupovati baržun."

V tem trenutku udari ura dvanajst.

"Ah!" se oglasi množica. Dijaki utihnejo. Vsakdo se pripravi na svojem mestu. Grobna tišina vlada vsepovsod; vsak vrat je bil stegnen, vsaka usta odprta, vsako oko je bilo uprto na miramornato mizo. Toda videti ni bilo ničesar drugega kot štirje oboroženi hlapci sodnijskega uradnika, ki so stali ob mizi naravnost in trdo kot štirje kipi. Ljudje pričakujejo nekaj posebnega.

Čakajo eno minuto, dve, pet, četrt ure. Ničesar ne pride. Nič se ne prikaže na platformi. Medtem pa se spremeni nepotrebnost ljudstva v nestrpnost. Tiho in počasi se čujejo jezne, prikrte besede.

"Čudež, čudež," godrnjajo ljudje. Prvi se opogumi Janez Mullin; ki zakriči: "Mi hočemo čudež, flandersko poslanstvo pa naj zlodej vzame!"

In kakor bi bil ta klic znamenje za upor, zagrmijo za njim vsi hkrati: "Čudež, flandersko poslanstvo pa naj zlodej vzame!"

"Čudež naj pride takoj, ali pa obesimo oborožene vojake pri mizi!"

"Dobro povedano," kričijo ljudje, "začnimo z obešenjem!"

vese pri stranskih vratih, in v sobo stopi oseba, ki je takoj obmurnila pozornost vsega občinstva na sebe.

"Tiho! Mir!" pričnejo kričati vsi zajedno.

Proti mizi, se prikloni in pogleda po ljudstvu s precejšnjim izrazom strahu na licu. Medtem pa je tudi med ljudstvom nastal mir.

"Gospodje meščani in gospe ter gospodične meščanke," reče, "čast bode moji predstavljeni pred njegovo eminenco gospodom kardinalom posebno lep prizor, ki se imenuje 'Sodba gospe device Marije.' V trenutku ko pride njegova eminenca začnemo s predstavo."

Ljudstvo s tem sicer ni bilo zadovoljno, pač pa je glasno zahtevalo, naj se predstava takoj začne. Prestrašeni mož, ki je naznanil prihod kardinala se je hitro umaknil za zavese. (Medtem se je pa približal neki mlad človek, ki se je dose-daj skrival za nekim stebrom v dvorani, dvema mladima gospodinoma, ki ste sedeli blizu gledališkega odra. In ker so bile gospodične klepetave in radovedne, kakor vse Evine hčere, se kmalu vname med njima in med mladim neznanecem živahen pogovor, tekot katerega mladi meščanec izda, da mu je ime Peter Gringoire, da je pesnik in da je sam spisal igro, ki se bo danes vršila pred slavnim občinstvom.)

In res, kmalu se na odru prikazejo štiri osebe, dve moške, dve ženske. Prva nosi v rokah meč, ta je predstavljala plemstvo, druga dva zlata ključa, kar je predstavljalo duhovne, tretja nosi tehtnico, kar predstavlja trgovca in četrta nosi lopato, kar predstavlja delavca. Gringoire se umakne za steber, da posluša svoj duševni proizvod, in baš, ko so začeli štiri osebe na odru govoriti, se odpro rezervirana vrata na balustradi in mogočen glas naznani: "Njegova eminenca, gospod kardinal Burbonski."

Drugo poglavje.

Gospod kardinal.

Ubogi Gringoire! Če bi šel v enem samem trenutku ves smodnik mesta Pariza v zrak, ga ne bi moglo tako pretresti kot naznanilo: "Njegova eminenca, gospod kardinal."

Pa ne, da bi se Peter Gringoire bal ali sovražil kardinala; toliko slab ni bil in toliko predrzen tudi ne. Ne, tega ni bilo pr. Petra. Da, celo vesel je bil, ker kardinala ni bilo pri prvih besedah predstave, ker je mislil, da bi gospodu kardinalu lahko prišla na uho kaka beseda, ki se ne bi strinjala s kardinalovim dostojanstvom. Vse to ni tlačilo Petra. Toda pomislite si mladega, časti željnega pesnika, ki vidi svoje prvo delo igrano na odru, pred tisočero množico, pa mu pride ta smola, da se igra naenkrat preneha radi nastopa osebe, ki misli, da je več kot pesnik. In Peter Gringoire se ni zastonj jezil. Komaj je bil naznanjen prihod kardinala, že slednji vstopi v dvorano. Oči vseh se obrnejo proti njemu. Vse drugo je utihnilo, le klici "kardinal, kardinal!" so doneli iz ust vseh.

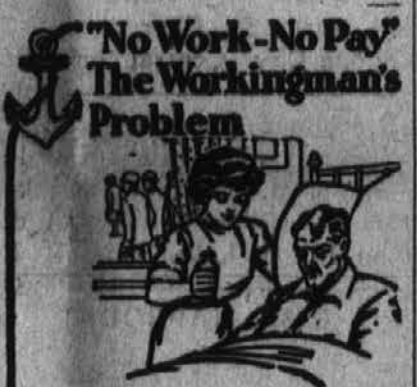
In res je bil kardinal znamenita oseba. Karol, kardinal Burbonski, nadškof in grof Li-onski, primat Gaultski. Je bil v ozki zvezi s kraljevo rodbino. Kar je značilo tega visokega cerkvenega dostojanstvenika je bil dvorljivi duh in udanost napram moči. In ker je bil v sorodu s kraljem, si lahko mislilo, koliko se je moral truditi, da je ugodil kralju in njegovim privržencem, da se ni zameril, da ni prišel ob svoj upljiv in moč. Sicer pa je bil dober mož. Živel je jovijalno, kakor kardinal, rad je pil dobro vino, delano iz grozdja, ki je rastle v kraljevih vinogradih, rad je tudi dajal miloščino mladim in lepim gospodičnim kakor beraču, in radi tega je bil tudi pri pariškem ljudstvu priljubljen. Kamorkoli je šel, ga je spremljal cel dvor škofov in opatov, pa tudi druge družine, tudi ženske, ni nikdar manjkalo v njegovem spremstvu.

In kardinalova prijubljenost pri ljudstvu je povzročila, da se je slednje takoj pomirilo, ko je vstopil, dasi je bilo prej silno razburjeno. No, Parizani so ljudje; ki niso dolgo jezni. Veselilo jih je že to, ker se predstava prej pričela kot je prišel kardinal, torej so bili v tem oziru zmagovalci nad kardinalom. Sicer pa je bil kardinal mož čedne postave, ki je graciozno nosil svojo škrlatno obleko, tako da je imel tudi ženski pogled marsikaj občudovati. Ponosno se prikloni proti ljudstvu, s poklonom, kakor ga imajo velikani sveta do ljudstva, potem se pa vsede s svojim spremstvom na pripravljene stole.

Kardinal ni bil nič kaj zadovoljen sam s seboj. Sicer ga ni skrbela kaka politična zadeva, ne v politiko se kardinal ni mešal. Bolelo ga pa je, da mora on, kardinal Burbonski skrbeti za dober sprejem navadnih meščanov, on, kardinal, napram buržoasom, on, Francoz, mora gostiti Flanderce, ki pivo pijejo in to celo v javnosti. V resnici je bila to ena najbolj težavnih nalog za kardinala, kar jih je še kdaj prevzel, da se prikupi kralju.

Ni sedel dolgo, ko se vrata odpro in lakaj naznani, da pride v dvorano poslanstvo avstrijskega nadvojvode Maksimilijana zajedno s flanderskimi plemenitiši in meščani. Zopet je vse tiho, radovednost je prisilila ljudi, da so utihnili. Ko vstopi poslanstvo, vstane kardinal in se vsakemu prikloni, kakor je zahteval običaj in uljudnost. Poslanci so imeli opravke s kraljem, in kardinal je bil postavljen kot njihov gostitelj. Kmalu se kardinal zaplete v pogovor z nekim Viljemom Rimom, ki je bil svetnik in miloščinar mesta Ghenta, ter seveda odposlanec do francoskega kralja.

Dalje prihodnjič.

"No Work - No Pay"
The Workingman's Problem

Zanemarjen prehlad.
Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER
odstrani nevarne posledice, ako se pravočasno rabi po predpisih, ki so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in silbo na omotu.

F. M. RICHTER & Co., 210 Pearl Street, New York, N. Y.
Dr. Richterjevo Gungo Filalo slajhalo.
(Dob. ali Pa.)

VAŠI ZOBJE!

Najboljše zobozdravništvo, katero pismeno garantiram
PO NAJNIZJIH CENAH.
BREZ BOLEČIN.

Dr. I. S. Rubin

Dere zobe brez bolečin.

5506 ST. CLAIR AVE.
blizu 55. ceste.

Odprto sveder do 8:30

HAYMAN
SPIELBERG,
Advokat

Poštena postrežba in prave cene.

Vagal St. Clair Ave. In E. 55th St.
Tel. Central 3974 W

URAD V MESTU:
710 American Trust Building
Tel. Central 1290 W

In kardinalova prijubljenost pri ljudstvu je povzročila, da

Naznanilo in priporočilo.

CENJENIM SLOVENSKIM TRGOVCEM ULJUDNO NAZNANJAMO, DA SMO ODPRLI PRVO IN EDINO SLOVENSKO TRGOVINO ZA

KONJSKO KLAJO.

V zalogi imamo seno, slamo in oves ter vse drugo, kar spada v to vrsto. Nizke cene

Upamo, da se bodejo slovenski trgovci poslužili tega novega domačega podjetja, ker se jim postreže po istih cenah kot pri tujcih.

POKLIČITE TELEFON:

Central 4361-R

Pripeljemo vam blago na dom v vašo zadovoljnost. Svoji k svojim! Cenjenim slovenskim gospodinjam priporočamo izvrstno hrano za kokoši.

Ne pozabite prostora. Svoji k svojim!

KERŽE & COMPANY,

4602 ST. CLAIR AVENUE,
CLEVELAND, OHIO

Ljudska hrana.

V zadnjih letih so zdravniki posvečali največjo paznost vprašanju, kako naj se hrani truplo od mladinskih let do starosti. Strinjajo se v tem, da se lahko prepreči mnogo boleznij in tudi ozdravi, če dobiva truplo pravo hrano. Tako zdravljenje je prijetno in lahko. Potrebno je samo, da izberete hrano, ki vam ugaja, in da s poskusom določite, koliko hrane potrebujete. Če je apetit slab, ali prebava počasna, rabite

Trinerjevo Ameriško GRENKO VINO.

To znano zdravilo daje moč oslabeлим organom pri prebavljanju in uravn njih delo. Očisti prebavilne organe in jih naredi močne in čiste. To zdravilo priporočamo, če imate

zaprtje,
bolečine in krče,
neprebnost,
glavobol,
bledost in slabost,
če ne more spati,
zguba apetita,
nerazpoložnost po jedi.

Trinerjevo ameriško grenko vino se naj rabi kakor hitro zapazite najmanjši nered pri prebavljanju. Dajte to zdravilo deklicam in ženskam, ki imajo hrbtno bolezen ali glavobol, ki so nervozne, revmatične in slabe. Dajte to zdravilo onim, ki potrbujejo moči. Po lekarnah.

JOSIP TRINER,

Importer in exporter.

1333-9 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.